

ΚΟΙΝΕΣ ΕΦΑΠΤΟΜΕΝΕΣ ΔΥΟ ΚΑΜΠΥΛΩΝ

Πως θα βρώ την εξίσωση της εφαπτομένης της κοινής εφαπτομένης των γραφικών παραστάσεων C_f και C_g

Εστω (ε) η κοινή εφαπτομένη των γραφικών παραστάσεων C_f και C_g
 Η (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(x_1, f(x_1))$ και
 εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_2, g(x_2))$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(x_1, f(x_1))$
 ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = f'(x_1)$ (1)
 Η ευθεία (ε) θα έχει εξίσωση:
 $y - f(x_1) = f'(x_1)(x - x_1)$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_2, g(x_2))$
 ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = g'(x_2)$ (2)
 Απο τις σχέσεις (1), (2) θα έχω: $f'(x_1) = g'(x_2)$ (3)

$B(x_2, g(x_2)) \in (\varepsilon) \stackrel{(\varepsilon): y-f(x_1)=f'(x_1)(x-x_1)}{\Leftrightarrow} g(x_2) - f(x_1) = f'(x_1)(x_2 - x_1)$ (4)
 Απο τις σχέσεις (3), (4) προσδιορίζω το x_1

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1.

Να βρεθούν οι εξίσωση των κοινών εφαπτομένων των γραφικών παραστάσεων των συναρτήσεων $f(x) = x^2 + 2$ και $g(x) = -x^2$

$$f'(x) = (x^2 + 2)' \stackrel{(F(x)+G(x))' = F'(x)+G'(x)}{=} (x^2)' + (2)' \stackrel{\substack{(x^a)' = ax^{a-1} \\ (c)' = 0, c: \text{σταθερά}}}{=} 2x$$

$$g'(x) = (-x^2)' \stackrel{(x^a)'=ax^{a-1}}{=} \stackrel{(cF(x))'=cF'(x), c:\Sigma\text{ταθερά}}{=} -(x^2)' = -2x$$

Εστω (ε) η κοινή εφαπτομένη των γραφικών παραστάσεων C_f και C_g

Η (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(x_1, f(x_1))$ και εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_2, g(x_2))$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(x_1, f(x_1))$

ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = f'(x_1) \Leftrightarrow \lambda = 2x_1$ (1)

Οπότε η ευθεία (ε) θα έχει εξίσωση:

$$y - f(x_1) = f'(x_1)(x - x_1) \Leftrightarrow y - (x_1^2 + 2) = 2x_1(x - x_1) \Leftrightarrow$$

$$y - x_1^2 - 2 = 2x_1x - 2x_1^2 \Leftrightarrow y - 2x_1x + x_1^2 = 0$$

$$(\varepsilon): y - 2x_1x + x_1^2 - 2 = 0$$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_2, g(x_2))$

ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = g'(x_2) \Leftrightarrow \lambda = -2x_2$ (2)

Απο τις σχέσεις (1), (2) θα έχω:

$$2x_1 \Leftrightarrow -2x_2 \Leftrightarrow x_2 = -x_1$$
 (3)

$$B(x_2, g(x_2)) \in (\varepsilon) \stackrel{(\varepsilon): y - 2x_1x + x_1^2 - 2 = 0}{\Leftrightarrow} g(x_2) - 2x_1x_2 + x_1^2 - 2 = 0 \Leftrightarrow$$

$$-x_2^2 - 2x_1x_2 + x_1^2 - 2 = 0 \stackrel{x_2 = -x_1}{\Leftrightarrow} -(-x_1)^2 - 2x_1(-x_1) + x_1^2 - 2 = 0 \Leftrightarrow$$

$$\cancel{-x_1^2} + 2x_1^2 + \cancel{x_1^2} - 2 = 0 \Leftrightarrow 2(x_1^2 - 1) = 0 \Leftrightarrow x_1^2 - 1 = 0 \Leftrightarrow x_1^2 = 1 \Leftrightarrow x_1 = \pm 1$$

Αν $x_1 = -1$ η εξίσωση της (ε) είναι:

$$y = 2x_1x - x_1^2 + 2 \stackrel{x_1 = -1}{\Leftrightarrow} y = 2(-1)x - (-1)^2 + 2 \Leftrightarrow y = -2x + 1$$

Αν $x_1 = 1$ η εξίσωση της (ε) είναι:

$$y - 2x_1x + x_1^2 - 2 = 0 \stackrel{x_1 = 1}{\Leftrightarrow} y - 2(-1)x + (-1)^2 - 2 = 0 \Leftrightarrow y + 2x - 1 = 0$$

Αν $x_2 = 1$ η εξίσωση της (ε) είναι:

$$y - 2x_1x + x_1^2 - 2 = 0 \stackrel{x_1 = -1}{\Leftrightarrow} y - 2 \cdot 1 \cdot x + 1^2 - 2 = 0 \Leftrightarrow y - 2x - 1 = 0$$

2.

Να βρεθούν οι εξισώσεις των κοινών εφαπτομένων των γραφικών παραστάσεων των συναρτήσεων $f(x) = -x^2 + 1$ και $g(x) = -x^2 + 6x - 8$

$$f'(x) = (-x^2 + 1)' \stackrel{(F(x)-G(x))'=F'(x)-G'(x)}{=} -(x^2)' + (1)' \stackrel{\substack{(x^a)'=ax^{a-1} \\ (c)'=0, c:\text{σταθερά}}}{=} -2x$$

$$g'(x) = (-x^2 + 6x - 8)' = -(x^2)' + (6x)' + (8)' = -2x + 6(x)' = -2x + 6$$

Έστω (ε) η κοινή εφαπτομένη των γραφικών παραστάσεων C_f και C_g

Η (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(x_1, f(x_1))$ και εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_2, g(x_2))$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(x_1, f(x_1))$

ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = f'(x_1) \Leftrightarrow \lambda = -2x_1$ (1)

Η ευθεία (ε) θα έχει εξίσωση:

$$y - f(x_1) = f'(x_1)(x - x_1) \Leftrightarrow y - (-x_1^2 + 1) = -2x_1(x - x_1) \Leftrightarrow$$

$$y + x_1^2 - 1 = -2x_1x + 2x_1^2 \Leftrightarrow y + 2x_1x - x_1^2 - 1 = 0$$

$$(\varepsilon): y + 2x_1x - x_1^2 - 1 = 0$$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_2, g(x_2))$

ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = g'(x_2) \Leftrightarrow \lambda = -2x_2 + 6$ (2)

Απο τις σχέσεις (1), (2) θα έχω:

$$-2x_1 = -2x_2 + 6 \Leftrightarrow -2x_1 = -2(x_2 - 3) \Leftrightarrow x_1 = x_2 - 3 \Leftrightarrow$$

$$x_2 = x_1 + 3$$

$$B(x_2, g(x_2)) \in (\varepsilon) \stackrel{(\varepsilon): y + 2x_1x - x_1^2 - 1 = 0}{\Leftrightarrow} g(x_2) + 2x_1x_2 - x_1^2 - 1 = 0 \stackrel{g(x_2) = -x_2^2 + 6x_2 - 8}{\Leftrightarrow}$$

$$-x_2^2 + 6x_2 - 8 + 2x_1x_2 - x_1^2 - 1 = 0 \stackrel{x_2 = x_1 + 3}{\Leftrightarrow} -(x_1 + 3)^2 + 6(x_1 + 3) + 2x_1(x_1 + 3) - x_1^2 - 9 = 0$$

$$\Leftrightarrow -(x_1^2 + 6x_1 + 9) + 6x_1 + 18 + 2x_1^2 + 6x_1 - 9 = 0 \Leftrightarrow$$

$$\cancel{-x_1^2 - 6x_1 - 9} + 6x_1 + 18 + \cancel{2x_1^2 + 6x_1 - 9} = 0 \Leftrightarrow 6x_1 = 0 \Leftrightarrow x_1 = 0 \Leftrightarrow$$

Αν $x_1 = 0$ η εξίσωση της (ε) είναι :

$$y + 2x_1x - x_1^2 - 1 = 0 \Leftrightarrow y + 2 \cdot 0 \cdot x - 0^2 - 1 = 0 \Leftrightarrow y - 1 = 0$$

3.

Να βρεθούν οι εξίσωση των κοινών εφαπτομένων των γραφικών παραστάσεων των συναρτήσεων $f(x) = -e^{-x}$ και $g(x) = \ln x$

$$f'(x) = -(e^{-x})' \stackrel{(e^{F(x)})' = e^{F(x)} F'(x)}{=} -e^{-x} (-x)' = e^{-x}$$

$$g'(x) = (\ln x)' = \frac{1}{x}$$

Έστω (ε) η κοινή εφαπτομένη των γραφικών παραστάσεων C_f και C_g

Η (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(x_1, f(x_1))$ και

εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_2, g(x_2))$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(x_1, f(x_1))$

ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = f'(x_1) \Leftrightarrow \lambda = e^{-x_1}$ (1)

Η ευθεία (ε) θα έχει εξίσωση :

$$y - f(x_1) = f'(x_1)(x - x_1) \Leftrightarrow y - (-e^{-x_1}) = e^{-x_1}(x - x_1) \Leftrightarrow$$

$$y + e^{-x_1} = e^{-x_1}x - e^{-x_1}x_1 \Leftrightarrow y - e^{-x_1}x + e^{-x_1} + e^{-x_1}x_1 = 0$$

$$(\varepsilon): y - e^{-x_1}x + e^{-x_1} + e^{-x_1}x_1 = 0$$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_2, g(x_2))$

ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = g'(x_2) \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{x_2}$ (2)

Απο τις σχέσεις (1), (2) θα έχω :

$$e^{-x_1} = \frac{1}{x_2} \Leftrightarrow x_2 = \frac{1}{e^{-x_1}} \stackrel{a^{-x} = \frac{1}{a^x}, a \neq 0}{\Leftrightarrow} x_2 = \frac{1}{\frac{1}{e^{x_1}}} \Leftrightarrow x_2 = e^{x_1}$$

$$B(x_2, g(x_2)) \in (\varepsilon) \stackrel{(\varepsilon): y + e^{-x_1}x - e^{-x_1} - e^{-x_1}x_1 = 0}{\Leftrightarrow} g(x_2) + e^{-x_1}x_2 - e^{-x_1} - e^{-x_1}x_1 = 0 \stackrel{g(x_2) = \ln x_2}{\Leftrightarrow}$$

$$\ln x_2 + e^{-x_1}x_2 - e^{-x_1} - e^{-x_1}x_1 = 0 \stackrel{x_2 = e^{x_1}}{\Leftrightarrow} \ln e^{x_1} + e^{-x_1}e^{x_1} - e^{-x_1} - e^{-x_1}x_1 = 0 \stackrel{\ln \theta^x = x \ln \theta, \theta > 0}{\Leftrightarrow}$$

$$x_1 \ln e + 1 - e^{-x_1} - e^{-x_1}x_1 = 0 \stackrel{\ln e = 1}{\Leftrightarrow} x_1 + 1 - e^{-x_1}(1 + x_1) = 0 \Leftrightarrow (x_1 + 1)(1 - e^{-x_1}) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 1 - e^{-x_1} = 0 \\ \dot{\eta} \\ x_1 + 1 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} e^{-x_1} = 1 \\ \dot{\eta} \\ x_1 = -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} e^{-x_1} = e^0 \\ \dot{\eta} \\ x_1 = -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -x_1 = 0 \\ \dot{\eta} \\ x_1 = -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_1 = 0 \\ \dot{\eta} \\ x_1 = -1 \end{cases}$$

Αν $x_1 = -1$ η εξίσωση της (ε) είναι:

$$y - e^{-x_1}x + e^{-x_1} + e^{-x_1}x_1 = 0 \Leftrightarrow y - e^{-(-1)}x + e^{-(-1)} - e^{-(-1)} = 0 \Leftrightarrow y - ex + e - e = 0 \Leftrightarrow y - ex = 0$$

Αν $x_1 = 0$ η εξίσωση της (ε) είναι:

$$y - e^{-0}x + e^{-0} + e^{-0} \cdot 0 \Leftrightarrow y - x + 1 = 0$$

4.

Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = x + \frac{4}{x}$ και $g(x) = -\frac{3}{2}x^2 + ax + 2$. Να βρείτε για ποια τιμή του $a \in \mathbb{R}$ η εφαπτομένη της C_f στο σημείο $A(1, f(1))$ είναι εφαπτόμενη και της C_g

$$f'(x) = \left(x + \frac{4}{x}\right)' \stackrel{a^{-x} = \frac{1}{a^x}, a \neq 0}{=} (x + 4x^{-1})' = (x)' + (4x^{-1})' = 1 + 4(-1)x^{-2} =$$

$$= 1 - \frac{4}{x^2}$$

$$g'(x) = \left(-\frac{3}{2}x^2 + ax + 2\right)' = \left(-\frac{3}{2}x^2\right)' + (ax)' + (2)' = -\frac{3}{2}(x^2)' + a(x)' =$$

$$-\frac{3}{2}2x + a \cdot 1 = -3x + a$$

Εστω (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(1, f(1))$ και
εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_0, g(x_0))$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(1, f(1))$

ο συντελεστής της (ε) θα είναι $\lambda = f'(1) = 1 - \frac{4}{1^2} = 1 - 4 = -3$

Οπότε η ευθεία (ε) θα έχει εξίσωση:

$$y - f(1) = f'(1)(x - 1) \stackrel{f(1)=5}{\Leftrightarrow} y - 5 = -3(x - 1) \Leftrightarrow y - 5 = -3x + 3 \\ \Leftrightarrow y + 3x - 8 = 0$$

$$(\varepsilon): y + 3x - 8 = 0$$

Επειδή (ε) είναι εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $B(x_0, g(x_0))$

ο συντελεστής της (ε) θα είναι:

$$\lambda = g'(x_0) \Leftrightarrow -3x_0 + a = -3 \Leftrightarrow a = 3x_0 - 3(1)$$

$$B(x_0, g(x_0)) \in (\varepsilon) \stackrel{(\varepsilon): y+3x-8=0}{\Leftrightarrow} g(x_0) + 3x_0 - 8 \stackrel{g(x_0) = -\frac{3}{2}x_0^2 + ax_0 + 2}{\Leftrightarrow} -\frac{3}{2}x_0^2 + ax_0 + 2 + 3x_0 - 8 = 0 \\ \Leftrightarrow 2\left(-\frac{3}{2}x_0^2 + ax_0 + 3x_0 - 6\right) = 0 \Leftrightarrow -3x_0^2 + 2ax_0 + 6x_0 - 12 = 0 \stackrel{a=3x_0-3}{\Leftrightarrow}$$

$$-3x_0^2 + 2(3x_0 - 3)x_0 + 6x_0 - 12 = 0 \Leftrightarrow -3x_0^2 + 6x_0^2 - 6x_0 + 6x_0 - 12 = 0 \Leftrightarrow$$

$$3x_0^2 - 12 = 0 \Leftrightarrow 3(x_0^2 - 4) = 0 \Leftrightarrow x_0^2 - 4 \Leftrightarrow x_0^2 = 4 \Leftrightarrow x_0 = \pm\sqrt{4} \Leftrightarrow x_0 = \pm 2$$

Αν $x_0 = -2$ τότε από την σχέση (1) θα έχω:

$$a = 3x_0 - 3 = 3(-2) - 3 = -6 - 3 = -9$$

Αν $x_0 = 2$ τότε από την σχέση (1) θα έχω:

$$a = 3x_0 - 3 = 3 \cdot 2 - 3 = 6 - 3 = 3$$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.

Να βρεθούν οι εξίσωση των κοινών εφαπτομένων των γραφικών
παράστασεων των συναρτήσεων $f(x) = x^2 + 8$ και $g(x) = -x^2$

2.

Να βρεθούν οι εξίσωση των κοινών εφαπτομένων των γραφικών
παράστασεων των συναρτήσεων $f(x) = -x^2 + 4$ και $g(x) = -x^2 + 8x - 20$

3.

Να δείξετε ότι η ευθεία $(\varepsilon): y = 4x - 4$ είναι κοινή εφαπτομένη των C_f και C_g , f, g συναρτήσεις με τύπους αντίστοιχα $f(x) = x^2$ και $g(x) = -\frac{1}{x}$

4.

Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = \frac{(e^x + e^{-x})^2}{2}$ και $g(x) = 4\sigma\upsilon\nu^2 \frac{x}{2} - x^2 - 2$

Τότε :

(I) Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης (ε) της C_f στο σημείο $A(0, f(0))$

(II) Να αποδείξετε ότι η ευθεία (ε) εφάπτεται και στη C_g

Υποδειξη: $|\eta\mu x| < |x|$ αν $x \neq 0$

$\eta\mu 2x = 2\eta\mu x \sigma\upsilon\nu x$

5.

Έστω οι συναρτήσεις $f(x) = \kappa x^2 - 2\lambda x + \kappa$ και $g(x) = x^3 - x + \lambda$

Να βρείτε τις τιμές των κ, λ , ώστε η C_f, C_g να έχουν κοινή εφαπτομένη στο σημείο τους με τετμημένη $x_0 = 1$

6.

Δίνονται οι συναρτήσεις f, g με :

$f(x) = x^2$ και $g(x) = x^2 + 2x$

Να βρεθεί εφαπτομένη της C_f , η οποία εφάπτεται και στην C_g (κοινή εφαπτομένη)

7.

Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = x^2 + \frac{32}{x^2} + \lambda$ και $g(x) = -x^2 + \lambda + 16$

με $\lambda \in \mathbb{R}$.

(I) Να βρείτε τα κοινά σημεία A, B των C_f, C_g

(II) Να αποδείξετε ότι οι C_f, C_g έχουν κοινή εφαπτομένη στα A, B

Υποδειξη :

(I) $D_f = \{x \in \mathbb{R} : x^2 \neq 0\} = \{x \in \mathbb{R} : x \neq 0\} = (-\infty, 0) \cup (0, +\infty), D_g = \mathbb{R}$

$$\left\{ \begin{array}{l} f(x) = g(x) \\ x \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x^2 + \frac{32}{x^2} + \lambda = -x^2 + \lambda + 16 \\ x \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 2x^4 - 16x^2 + 32 = 0 \\ x \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow$$

$$\left\{ \begin{array}{l} 2(x^4 - 8x^2 + 16) = 0 \\ x \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} (x^2)^2 - 2 \cdot 4 \cdot x^2 + 4^2 = 0 \\ x \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} (x^2 - 4)^2 = 0 \\ x \neq 0 \end{array} \right\}$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x^2 - 4 = 0 \\ x \neq 0 \end{array} \right\} \Leftrightarrow x = \pm 2$$

$$\text{Αν } x = -2 \text{ έχω: } f(-2) = (-2)^2 + \frac{32}{(-2)^2} + \lambda = 12 + \lambda$$

$$\text{Αν } x = 2 \text{ έχω: } f(2) = 2^2 + \frac{32}{2^2} + \lambda = 12 + \lambda$$

Οπότε έχω τα σημεία $A(2, 12 + \lambda), B(-2, 12 + \lambda)$

$$(II) f'(x) = (x^2 + 32x^{-2})' = 2x - 64x^{-3}, g'(x) = (-x^2 + \lambda + 16)' = -2x$$

Αν (ε) η εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $A(2, 12 + \lambda)$. Τότε η (ε) έχει εξίσωση:

$$y - 12 - \lambda = -4(x - 2)$$

Η (ε) είναι εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $M(x_0, g(x_0))$ όταν:

$$\left\{ \begin{array}{l} g'(x_0) = f'(2) = -4 \\ M(x_0, g(x_0)) \in (\varepsilon) \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_0 = 2 \\ g(2) - 12 - \lambda = 4(x_0 - 2) \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_0 = 2 \\ g(2) = 12 + \lambda (\text{Ισχύει}) \end{array} \right\}$$

Αν (η) η εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $B(-2, 12 + \lambda)$. Τότε η (η) έχει εξίσωση:

$$y - 12 - \lambda = 4(x + 2)$$

Η (η) είναι εφαπτομένη της C_g στο σημείο επαφής $K(x_1, g(x_1))$ όταν:

$$\left\{ \begin{array}{l} f'(-2) = g'(x_1) = 4 \\ K(x_1, g(x_1)) \in (\varepsilon) \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1 = -2 \\ g(-2) - 12 - \lambda = 4(x_1 + 2) \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x_1 = -2 \\ g(-2) = 12 + \lambda (\text{Ισχύει}) \end{array} \right\}$$

8.

Δίνονται οι συναρτήσεις f, g με:

$$f(x) = -x^2 \text{ και } g(x) = x^2 - 6x + 5$$

Να βρείτε τις κοινές εφαπτομένες των C_f και C_g